

İSTİSMAR ŞEKİLLERİ İSTİSMARI DÜŞÜNDÜRECEK İPUÇLARI İSTİSMARIN ETKİLERİ

CİNSEL İSTİSMAR

Psiko-sosyal gelişimini tamamlamamış çocuğun bir yetişkin tarafından cinsel uyaran olarak kullanılması ve çocuğun tam olarak anlayamadığı, onay vermesinin mümkün olamayacağı, gelişimsel olarak hazır olmadığı ya da toplumun yasalarına, sosyal normlarına aykırı olacak şekilde bir cinsel etkinliğe dahil edilmesidir.

- Çocuğa cinsel içerikli şeyler söylemek ve çocukla aynı içerikte konuşmalar yapmak
- Teşhircilik, Röntgencilik
- Çocuğun cinsel ilişki sahnesine doğrudan şahit olması
- Çocuğa cinsel organ göstermek, çocuğun cinsel organlarını göstermesini istemek, banyodayken çocuğu seyretmek,
- Çocuğa cinsel içerikli materyal göstermek (pornografik film seyrettirmek, fotoğraflar göstermek)
- Çocuğu pornografik malzemeler için kullanmak

DOKUNMANIN YER ALDIĞI İSTİSMAR OLGULARI

Oral-genital, genital-genital, genital-rektal, el ile ya da bir cisimle genital temas, rektal bölgelere, veya vücudun diğer bölgelerine dokunma

Bu eylemler çocuğa dokunarak ya da çocuğun istismarcıya dokunması istenerek gerçekleştirilir.

ENSEST

Kanunen evlenmelerine izin verilmeyen iki kişi arasındaki cinsel ilişki ensest olarak tanımlanır.

Kan bağı olan baba, anne, ağabey, abla, amca, dayı, teyze, hala ve dede gibi akrabalara ek olarak, çocuk üzerinde anne-baba gibi otoritesi ve saygınlığı olan geniş bir akraba ve hısım grubu ensest tanımında taciz edenler arasında sayılır. Örneğın enişte, üvey anne-baba, üvey kardeşler bu gruptadır.

ÇOCUK İHMAL İSTİSMAR ŞÜPHEŞİNE NEDEN OLABİLECEK İPUÇLARI

Okul çağı çocukları için

- Çekingen ve ilgisiz
- Korkmuş ve endişeli
- Çaresiz
- Yiyecekleri biriktirme eğilimi, yiyecek çalma
- Ebeveyn-çocuk rollerinde yer değişikliği
- Anne-babasının veya bakım sorumluluğunu üstlenmiş kişinin ilgisizliğinden yakınma
- Duruma uygun olmayan hareketler,
- Gerileme davranışları
- Derste uyuklama eğilimi
- Okula geç kalma ve/veya okuldan erken ayrılma
- Okuldan kaçma
- Konsantrasyon güçlükleri
- Kaygı
- Aşırı bağımlılık veya bağımsızlık
- Aşırı ilgi bekleme
- Aşırı ilgi bekleme
- Ani duygu durum değişiklikleri

Ergenler için

- Çekingen ve ilgisiz
- Agresif
- Özensiz, bakımsız dış görünüş
- Yeme bozuklukları
- Derste uyuklama eğilimi
- Yorgunluk ve tükenmişliğe bağlı konsantrasyon güçlükleri
- Ebeveyn-çocuk rollerinde yer değişikliği
- İntihar eğilimi
- Okula geç kalma ve/veya okuldan erken ayrılma
- Okuldan kaçma
- Konsantrasyon güçlükleri
- Kaygı

Çocukluk Çağındaki Kötü Muamelenin Neden Olabileceği Davranış Değişiklikleri

- Uyku bozuklukları
- Aşırı talepkarlık
- Karşı gelme
- Dürtüsellik, saldırganlık
- İçer dönüklük, engellenme/baskılanma duygusu
  - Aşırı uyumlu, aşırı itaatkar olma
  - Ana-babaya/bakım veren kişiye aşırı yapışma
- Ana-babadan/bakım veren kişiden ayrılığa aldırılmama

Çocukluk Çağındaki Kötü Muamelenin Neden Olabileceği Davranış Değişiklikleri

- Akran ilişkilerinde sorunlar
  - Okul başarısızlığı
    - Çökkünlük
  - Düşük benlik değeri
    - Korkular
    - Öfke patlamaları
- Sağlığını tehlikeye atacak davranışlar
- Kendine zarar verme düşünceleri ve özkıyım girişimi
  - Madde kullanımı
  - Yeme bozuklukları

Çocukluk Çağındaki Kötü Muamelenin Neden Olabileceği Davranış Değişiklikleri

- Cinselliğe ilişkin her türlü konu ve duruma aşırı ilgi gösterme ya da aşırı kaçınma

- Çok sık öpmeye çalışma, göğüslere, bacaklara ya da genital bölgeye dokunmaya çalışma, sürtünme, kendi genital bölgesini gösterme
- Bedeninin kirli ya da zedelenmiş olduğuna inanma ve ifade etme

Çocukluk Çağındaki Kötü Muamelenin Neden Olabileceği Davranış Değişiklikleri

- Genital bölgesinde bir sorun olduğundan korkma
- Resimlerinde, oyunlarında ya da hayallerinde cinsel istismara uğradığını düşündürecek özelliklerin bulunması
  - Tuvalet eğitimini kazanmış bir çocuğun altını veya yatağı ıslatmaya başlaması
- Regresif septomların varlığı (kendine zarar verici davranışlar, bebeklik davranışları, bebek gibi konuşma)

Bu belirtilerin hiç biri çocuk istismarının kesin ve net göstergesi değildir.

Çocuklar farklı sebeplerle de böyle davranabilir, patolojik davranış değişiklikleri gösterebilir.

Ancak bu belirtilerin fark edilmesi halinde istismar olasılığını da düşünmek gerekir.

Cinsel istismar konusunda hikaye uyduran çocuk sayısı çok azdır.

Eğer bir çocuk cinsel olarak istismar edildiğine ilişkin bilgi veriyorsa temel yaklaşım çocuğa inanmak olmalıdır.

Cinsel İstismar İle İlgili Yanlış Düşünceler

YANLIŞ

- Çocuklar cinsel istismarı hayal güçlerinin genişliği ile uydururlar.
- İlgi çekmeye çalışan çocuklar, şirin ve cazip kız çocukları, evden kaçan çocuklar, ihmal edilmiş çocuklar potansiyel mağdurlardır.
- Parklar, genel tuvaletler, ıssız sokaklar, karanlık sokaklar, karanlık yerler, boş inşaat sahaları tehlikeli bölgelerdir.

DOĞRU

- Çocuklar bu konuda genellikle yalan söylemezler. İlk kural çocuğa inanmak olmalıdır.
- Mağdurlar her sosyo-ekonomik ve her sosyo-kültürel gruptan gelen kız ve erkek çocuklardır.
- Olayın olduğu yer genellikle ev, okul, ev ile okul arasındaki yol gibi çocuğun içinde bulunduğu yakın çevredir

Cinsel İstismar İle İlgili Yanlış Düşünceler

YANLIŞ

- İstismarcılar genellikle yaşlı ve yabancı erkekler ile sokakta yaşayan hırpani görünümlü serserilerdir.
  - Yalnızca kız çocukları cinsel istismara uğrar.
- Cinsel istismar kuşkusuyla olayın üzerine gidilmesi, çocuğa daha fazla travma yaşatır.

DOĞRU

- Olguların % 80-95'inde fail 20-45 yaşları arasında, kurban tarafından tanınan, evli ve çocuklu erkeklerdir.
  - Sadece kız çocukları değil, erkek çocukları da cinsel istismara uğrar.
- Yerinde ve uygun bir müdahale istismarı sonlandırır ve çocuğun yaşadığı travmayı atlatabilmesi için destek almasını sağlar

ERKEN ÇOCUK DÖNEMİNDEKİ STRES VE İSTİSMARININ NÖROBİYOLOJİK SONUÇLARI

Beynin gelişim
süreçleri önemli
derecede etkilenir

- Sinir hücrelerinin gelişimi bozulur ve gecikir
- Sinir hücreleri arasındaki bağlantı düzeyi azalır

Yapısal ve
fonksiyonel
değişiklikler

- Beynin bazı dokuları bozulur
- Beyindeki bazı dokuların hacmi azalır
- Beynin elektriksel yapısı bozulur, fonksiyonel aktivitesi azalır

ERKEN ÇOCUK DÖNEMİNDEKİ STRES VE İSTİSMARININ NÖROBİYOLOJİK SONUÇLARI

- Hafıza bozuklukları
- Düşünce ve davranış arasındaki ilişkide bozulma
  - Kişilik bozuklukları
  - Anksiyete ve panik bozuklukları
  - Öfke kontrolünde yetersizlik,
- Cinsel davranışların kontrolünde bozulma
  - Dürtüsel şiddete eğilim

**İstismar
Edilen Çocuk
Büyüdüğünde**

- **Alkol/madde bağımlılığı, depresyon, özkıyım girişimi sıklığı 12 kata kadar artar.**
- **Sigara bağımlılığı, sağlığını riske atacak davranışlar, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, kronik akciğer hastalıkları, karaciğer hastalıkları 2-4 kat artar.**
- **Hareketsizlik, ciddi şişmanlık, şeker hastalığı, iskemik kalp hastalığı, kanser, iskelet sorunları, karaciğer hastalıkları, akciğer hastalıkları daha sık görülür.**

ÖLÜM

DOĞUM

ÖLÜM

- Hastalık, sakatlık ve sosyal sorunlar
- Sağlıkla ilişkili risk taşıyan davranışları benimseme
- Sosyal, duygusal ve bilişsel bozulma
- Çocukluk çağındaki olumsuz deneyimler

- Kaygı
- Depresyon
- Özkıym girişimleri
- Özgüven eksikliği
- Madde bağımlılığı
- Güven ve özel yaşamla ilgili sorunlar
- Suça karışma sıklığında artış

ÇOCUKLUK ÇAĞINDAKİ CİNSEL İSTİSMARIN UZUN DÖNEMDEKİ ETKİLERİ

- Olumsuz duygusal yaşamlar ve anılar
- İlişkiye girme ve sağlıklı bir ilişki sürdürebilme güçlüğü
  - Rastgele ve kontrolsüz cinsel ilişki
- Cinselliğini sevgi elde etmek, insanları manipüle etmek ve kimi zaman yaşamını idame ettirmek için kullanma davranışı

KAYNAKÇA

- Felitti Vj ve ark. Relationship of Childhood Abuse and Household Dysfunction to Many of the Leading Causes of Death in Adults. The Adverse Childhood Experiences (ACE) Study. Am J Prev Med 1998
- Gershoff ET. Corporal Punishment by Parents and Associated Child Behaviors and Experiences: A Meta-Analytic and Theoretical Review. Psychological Bulletin, 2002
- Teicher MH ve ark. The neurobiological consequences of early stress and childhood maltreatment. Neuroscience and Biobehavioral Reviews, 2003
- Merrill LL ve ark. Child sexual abuse and number of sexual partners in young woman: The role of abuse severity, coping style, and sexual functioning. Journal of Consulting and Clinical Psychology, 2003
- Crooks CV ve ark. Understanding the Link Between Childhood Maltreatment and Violent Delinquency: What Do Schools Have to Add? Child Maltreatment, 2007
- Lansford JE ve ark. Early Physical Abuse and Later Violent Delinquency: A Prospective Longitudinal Study. Child Maltreatment, 2007
- Leeb RT ve ark. The Effect of Childhood Physical and Sexual Abuse on Adolescent Weapon Carrying. Journal of Adolescent Health, 2007

KAYNAKÇA

- Feiring C ve ark. Potential Pathways From Stigmatization and Internalizing Symptoms to Delinquency in Sexually Abused Youth. Child maltreatment, 2007
- Draper B ve ark. For the Depression and Early Prevention of Suicide in General Practice Study Group. Long-Term Effects of Childhood Abuse on the Quality of Life and Health of Older People: Results from the Depression and Early Prevention of Suicide in General Practice Project. Geriatr Soc 2008
- Fergusson DM ve ark. Exposure to childhood sexual and physical abuse and adjustment in early adulthood. Child Abuse & Neglect 2008
- Sandfort TGM ve ark. Long-Term Health Correlates of Timing of Sexual Debut: Results From a National US Study. Am J Public Health. 2008
- McGowan PO ve ark. Epigenetic regulation of the glucocorticoid receptor in human brain associates with childhood abuse. Nat Neurosci. 2009
- Heim C ve ark. Neurobiological and Psychiatric Consequences of Child Abuse and Neglect. Dev Psychobiol 2010
- Currie J ve ark. Long-Term Consequences of Child Abuse and Neglect on Adult Economic Well-Being. Child Maltreatment 2010